

НИКОЛАЙ ХАЙТОВ ДВУБОЙ

chitanka.info

Вятърът носеше странното и зловещо име *Дърволом*. Защото беше силен, връхлиташе внезапно и през където минеше, оставяше следи от скършени клони, прекатурени дървета — сломени, натръшкани със стотици, а понякога — с хиляди.

Той беше вятър резлив, студен и завистлив. Искаше земята да е равна и по нея да препуска той единствен. Нищо да не пречи на бесния му вихър! Нищо да го не препъва! И въоръжен с хиляди камшици, той шибаше, превиваше и газеше, та бе наплашил в гората всичко живо...

Буките, смели уж дървета, предпочитаха да се крият по деретата. Елите, макар високи и дебели, по върховете не излизаха. Дори жилавите и могъщи дъбове избягваха ветровитите места, за да си нямат работа с *Дърволома*. Само стройните и жилави борики не се страхуваха от него, а най-смел беше старият и храбър Бор на върха на Остра чука. Тоя Бор нехаеше от *Дърволома*, бодеше го, вместо да бяга от него, шибаше го, вместо да му се покланя, препъваше го и се кикотеше в лицето му.

Затова пък и *Дърволомът* беше най-жесток с Бора: блъскаше се в него като сляп, скубеше иглиците му, свиваше му клоните, шибаше стеблото му и внезапно си отиваше, за да връхлети отново с нова сила, с нова сила да го залюлее и заклати, та най-сетне да го пречупи и събори от върха.

Тия луди пристъпи бяха превърнали Бора от мирно и кротко дърво в истински войник: клоните му бяха заострени като мечове, винаги насочени към вятъра. Винаги готови да го нанижат. Иглиците му — жилави и редки — бяха винаги настръхнали, а стеблото му бе много възловато, и усукано. Корените... не, туй не бяха корени, а сякаш исполински нокти, вкопча ли се в твърдата скала.

Сто години беше траяла враждата и войната между вятъра и Бора. Сто години ритане, резове и блъскане бяха оглушавали върха. Но дървото, вместо да падне, вместо да се пречупи — повече се беше закалило. А вятърът, вместо да се умори — беше още повече вбесен. Докато най-сетне, поучен от вековния си опит, той реши да предприеме

ПОСЛЕДНОТО И СТРАШНО НАПАДЕНИЕ.

Цяло лято вятърът се кри и мълча. Отлетяха щъркелите, настъпи есента и тогава чак той се появи, а пред себе си търкаляше стотици

дебели тъмни облаци. Прекара ги по гребена над Остра чука, разчеса ги на повесма и натъпка с тях цялото небе. След това, както се внезапно появи, тъй внезапно се и скри. Натезжали, натръпнали с влага, облациите едвам дочакаха вятърът да спре, и заваляха.

Борът се радваше на тоя дъжд, защото скалата беше суха и му се пиеше влага. Не подозираше, че в тоя дъжд се крие една коварна клопка, приготвена от Дърволома, една опасност смъртна...

Борът нищо не се досети и сетне, когато резливият полъх на вятъра превърна дъждовните капки в меки, снежни парцали. И посетне, когато снежните парцали взеха да се трупат върху него и да покриват всичките му клони. Простодушният Бор се радваше като дете на зимната премяна, усмихваше се дори когато полъхът на Дърволома постепенно се засили, сви се над дървото, завъртя се и се превърна в ледена фъртуна. Тогава чак старият Бор усети с ужас, че снежната му риза е станала на ледена ризница. Че Дърволомот хитро и коварно го е оковал!

„Свърши се! — помисли си Борът. — Вятърът, подлецът, ей сега ще ме заклати и както ме е натоварил с тая ледена грамада — ще полетя в пропастта, пречупен и озлочестен.“ И се опита да извика, но викът му бе заглушен от жестоката виелица. Дърветата не чуха тоя вик, ала небето трябва да е чуло, защото облациите се отместиха и от една пролука се показва, разтревожено от виковете, Слънцето. То знаеше колко е храбър Борът и колко е злонравен Дърволомот. Как Борът се мъчи да изведе гората на върха, а Дърволомот — да я натика в дола. И реши да помогне на храброто дърво.

Вятърът ковеше с ръмжене последния пирон върху ледената ризница на Бора, когато първите лъчи достигнаха пирона и го стопиха в ръцете му. Разфуча се Дърволомот, разсърди се, но той, който си играеше с облациите, не можеше да спре лъчите и пироните от скреж бързо се топяха и превръщаха в капки. Тогава Дърволомот скочи върху Бора, ала скочи късно и вместо да пречупи дървото, само го отърси от снега. Дървото вирна пак заострените клони и — ръгнало вятъра в ребрата — зафуча и се засмя. А вятърът побягна презглава надолу, сви се, скри се в дерето и застана, ближейки си раните.

От срам ли, от болка ли, студеният вятър дълго се спотайва и се кри. Имаше дори млади, лекомислени дървета, които си помислиха, че Дърволомот няма да се върне от студената си прародина, но

воювалите, старите, клатеха недоверчиво изранените си клони. Те познаваха коварството на вековния си враг и всякакво затишие ги плашеше. Те знаеха: затишието прави дърветата лениви и отпуснати, изтънява корените и стеблата им, та когато Дърволомот се появи отново, кърти не отделни дървета, а поваля цели гори!

Знаеха това старите дървета и настръхнали, очакваха

НОВИЯ ПРИСТЪП НА ВЯТЪРА.

От върха на Остра чука Борът пръв забеляза появяването на врага. Беше топъл юнски следобед. Пчелиците, дошли на него за прашец, внезапно оставиха сладката и вкусна паша, забръмчаха разтревожено и литнаха към своите гнезда. Ластовиците неспокойно зачирикаха и се стрелнаха ниско над земята. Обади се от дола и дремливото поточе с глас необикновено засилен, ужасен. Откъм залез-слънце се зададе нещо черно, лъхна хлад и боровите иглици засвириха „тревога“.

... Защото знаеше Борът, че зад черния облак се крие Дърволомот.

И се питаше:

„С какво ли ще се бие този път старият ми враг? С камшици най-много да ми съжули някоя иглица. Може би с блъскане? Веднъж ли, дважд ли е опитвал и наново се е връщал? Дали пък няма да ме закачули пак с лед и скреж? Лед през юни? Ха-ха-ха!“ — изсмя се Борът и клоните му зашумяха с презрение и присмех.

Горкият и наивен Бор. Не знаеше, че тоя смях ще му излезе през носа... Защото дори Слънцето закри очи, когато видя вятърът да се прицелва не в Бора, а в облак. Той издихваше един-два облака и ги замерваше един в друг с гръмотевичен трясък и светкавици... Издихваше нови и ги замерваше един в друг...

Облак след облак хвърчеха и се блъскаха, и тътнеше гръм след гръм, сякаш се блъскаха планина с планина.

Блъскаха се облаците, а мълниите валяха като дъжд, разсичаха, разискряха потъмнялото небе и се впиваха с грохот в разлюляната земя.

В земята ли се прицелваше вятърът? — О-о-о, не. Той искаше да гръмне в Бора, да го запали, да го съсече. Но в своето ожесточение той не улучваше добре и мълниите удряха ту вляво, ту вдясно, срещаша

камъка и угасваха внезапно, както внезапно бяха пламнали. Гушеха се изпоплашените птици в хралупите, гората виеше в ужас. Единствен Борът не зави и не заплака, а само скърцаше със зъби от негодувание и гняв, че трябва да бездействува и да чака.

... Но не чака дълго. Една светкавица, една от многото светкавици, улучи най-сетне Бора, строши му върха и през кората — заби се в корена. И навярно щеше да цепне стеблото надве, ако то не беше толкова възловато и усукано. Чу се трясък, замириса на препърлена кора, закикоти се вятърът злорадо, закикоти се и — спря. Защото зърна изведнъж през облачния дим на битката, че Борът, макар и с пречупен връх, седи на Остра чука все тъй невъзмутим, както вся кога.

А се бяха свършили ненатрошените облаци... Намокрени бяха от дъжда невъзпламенените светкавици. Тогава Дърволонът грабна пречупеното връхче и с тоя трофей отфуча нататък, без да се обръща, сподирен от дюдюкането на дърветата.

Светкавицата наранява и боли от нея. Но както присмехът и подигравката болят — няма подобна болка на земята. Попитайте вятъра, който сам изпита ужилването на присмеха и то го предизвика да прибегне към

най-последното и най-отчаяно средство.

Това наистина беше една неприлична постъпка, която взмути цялата гора. И камъните, макар че ги наричат „студени“ и „бездушни“, почервеняват, като си припомнят какво извърши вятърът през тоя ден. А тристагодишният Бук в дола начаса хвърли от мъка всичката си шума.

Но какво наистина се случи през тоя най-тежък за гората и горските дървета летен ден?

Вятърът, ако си припомняте, след боя със светкавиците грабна пречупения връх на Бора и отфуча. Той искаше да се скрие от присмеха и подигравките и — къде, къде? Взе, че се набута в един комин на колибарското село Плетвар.

Но ето че едвам заседнал в комина и още невъздъхнал, отдолу долетяха викове и ругатни:

— Ах, тоя дим проклет, който се завръща! Ах, тия сурови дървета, дете не горят! Тази дяволска печка, дете не поема...

Ругатните спираха и започваше да се чува духане — дълго, упорито духане, което не довеждаше до нищо, защото — както е известно, — заседне ли вятър в комина — духането с нищо не помага. Тогава духането спираше, за да се чуят отново виковете на разлютения мъж:

— Ах, тия проклети суровици, дето не горят! Ах, тоя свят проклет!

Дърволомът слушаше клетвите на селянина и в главата му, пламнала от мъст към Бора, се раждаше постепенно една зловеща мисъл:

„Какво ли ще направи тоя селянин, ако не се махна от комина? Ще духа, ще духа, докато най-сетне разбере, че огън с духане не се разпалва, а с борина. Тогава ще нарами брадвата и ще иде в гората да си насече. И понеже борината се намира най-вече в ранените дървета — раненият от светкавицата Бор ще бъде първата му жертва!“

„Жертва!“ При тая дума озлобеният вятър подскокна. А знаете какво се получава след всеки скок на вятъра в комин: получава се дим, лютив и гъст, който разплаква очите и подлудява най-кроткия човек. А глупавият колибар от Плетвар беше не само глупав, но и сприхав, та без много да се замисли, грабна брадвата и начаса отиде в гората. И както вятърът предвиди, след като се огледа напред-назад, наляво и надясно, забеляза ранения Бор, плю си на петите и се отправи към върха на Остра чука. Там спря, плю си на ръцете и захвана да сече: „Тча-а, тча-а, тча-а-а.“

След гръмотевичната буря гората се канеше да дремне, когато долетяха ударите на топора. Трепнаха дърветата и заслушаха настръхнали, прободени от зли предчувствия. А след това се дочуха и тържествуващите ветрови подигравки:

— Страхливи дървета-а, гледайте края на Бора и треперете! Вижте как ще се търколи той из урвата и ще се разлети на хиляди парчета! И треперете! Запомнете как Дърволомът отмъщава!... И треперете! — заканваше се вятърът, виеше, зъбеше се и ръмжеше, възраждан от сполуката на своя адски план.

НО ПРИЯТЕЛИТЕ НА БОРА НЕ СПЯТ

Първото животно в гората, което чу зловещия лай на секирата, беше *Паякът*. Той се канеше да разкъса една току-що попаднала в

мрежата муха, когато екна в ушите му краткото и силно „тча-а, тча-а“. Тоя звук тъй го порази, че Паякът забрави плячката разтревожен и настръхнал.

Че дърветата се развълнуваха и зашумяха — ясно е защо: на Остра чука загиваше дърво. Но защо се разтревожи Паякът? Казано накратко, Паякът се разтревожи, защото беше най-умен от горските животни. Докато седеше в засада из тъмните къшета на своите мрежи, той с часове наблюдаваше около себе си, пресмяташе и размишляваше цели денонощия.

Той беше пресметнал например, че убива дневно тридесет и четири мухи. Всяка стара муха, както е известно, ражда нови двеста, тъй че Паякът всекидневно съкращаваше племето на мухите с шест хиляди и осемстотин. Единствен той! А колко паяци има в гората? И колко мухи съкращават те? — Неизчислими количества. Безброй.

„А какво получавам аз от хората в замяна на това, че намалявам мухите в света? — размишляваше Паякът. — Ругателства. Наричат ме «коварен», «кръвник». Защото съм избивал легионите хапещи гадове. А Лисицата провъзгласяват за «кума» и за герой! Макар че дави хорските кокошки с десетици, когато една ѝ е достатъчна да се нахрани.

Има ли разум и справедливост в това?

А какво да кажем за разума на хората, които изсичат гората? — продължаваше Паякът своите разсъждения. — Та земя ли е земята, където няма две стърчащи вейки, за да вържеш ловната си мрежа? Където няма сянка и вода, свежест и прохлада! Земя ли е това?“

И чувайки да ехтят брадвените удари, той реши: „Ако бравата се развърти — тежко ми! Няма да има на какво да си разпъвам мрежите, а вятърът ще ме издуха като сламка без заслона на горските дървета. Вятърът, подлецът, който се кикоти горе на върха! На върха ли казах! Та там е Борът!“

„Нима ще изоставим Бора в страшната минута? — насмалко да извика Паякът. — О-о, не! — зашава развълнуван той. — Проклет да бъда, ако аз не вдигна всичко живо в защита на дървото!“

Тези разсъждения и размишления протекоха светкавично, за миг, между втория и третия удар на топора. Четвъртият удар когато се чу, решението беше взето и приведено в действие: зарязал жертвата си, Паякът се покатери бързо до върха на близкото дърво, върза на върха

му жичка и със страшна ловкост започна да я развива към съседните дървета. При петия и шестия удар на брадвата жичката на тоя горски телеграф оплете цялата гора.

Не закъсна и телеграфистът — дебелоклюнестият Кълвач. Току-що разбуден от топора, той изскокна от хралупата си и зачука сигнала „тревога“: „Ту-ту-ту, ту-ту-ту-ту-ту-ту-ту...“

Сойката чу сигнала едновременно с ударите на топора и закрещя: „Брадва-а, брад-ва-а, брад-ва-а!“ Тоя див, отчаян крясък прелетя над цялата гора и достигна до всичките скривалища, гнезда и хралупи. Задрямалите птици подскочиха и плеснаха с криле, дигнаха се и закръжиха в небето.

При думицата „брадва“ катериците наостриха уши:

— Брадва ли? — И си припомниха те старата, изсечена гора, където живяха, преди да се преселят тука. Съборените хралупи, смъртта на стотиците бездомни катерици и паническото бягство на спасените. „По-добре ние всички да видим смъртта, преди да е настъпила смъртта на гората! — помислиха си катериците. — Защото какво е катерицата, ако няма на какво да се катери? Та тя просто няма да е катерица, а плъх обикновен! Къртица, която трябва да се крие под земята! Да, смъртта е хиляди пъти по-мила от съдбата на една къртица, която не знае какво славно нещо е просторът и виделината на деня!“

— Смърт! — извикаха катериците. — По-добре нашата смърт!...

И мравките прекратиха трудолюбивите си занимания, войните, строежите и обявиха „сбор“ на целия мравуняк.

Щом всички мравки се събраха в тронната зала, престарялата царица-майка стана и тихо попита:

— Брадва ли? Добре ли чух?

Всички потвърдиха:

— Брадва! Брадва! Ето... лаят ѝ се чува!

— Лошо! — рече старата Мравка след кратко мълчание. — Защото в мравешките летописи е записано: „Няма горски мравки без гора“, а най-страшна за гората е човешката брадва!

— Но какво да правим, майко? Записано ли е? — попитаха единогласно разтревожените мравки.

— Въръжете се и защитавайте гората, защото тя е мравешкият свят! По-добре е да ви застигне войнишката смърт, отколкото смъртта на жалките изгнаници!...

В същата зала, на същата минута започна военният съвет на мравешките пълководци с точка първа и единствена: „Военна защита на Бора.“

Докато съветът заседаваше, крясъците „брад-ва-а, брадва-а“ стигнаха и най-затъntenите гъсталаци на гората, до ушите на дивите свине.

— Брадва ли? — Водачът на стадото старият Глиган изтърва току-що захапаната луковица и наежил козината на гърба си, силно изгрухтя:

— Сега я втасахме!

Стадото мълчеше в очакване, заслушано в птичата олелия, а Глиганът, нали е глиган и невъздържан, започна да ругае:

— Побеля ми четината от топора на неразбраните хора, дето разредяват тъмната гора и ни откриват за очите на ловците! Нима искат да унищожат дивото ни и свободно племе! Да ни натикат в кочините при питомните свини?

— По-добре е да загинем! — заквичаха развълнувани прасетата.

— Да загинем ли? — грухна разлютеният Глиган. — Гледай ги ти, колко им е лесно да загинат! А защо ви са тия свински зурли и защо се наричате „диви“? Кажете де, защо?

Отговорът на прасетата не се чу, защото Сойката отново прелетя, писна и крясъците „брадва-а, брадва“ заглушиха всичко. Не заглушиха само брадвените удари, които идваха от Остра чука, за да внесат още повече тревога в тревогата...

Ще запитате може би: „Не преувеличаваха ли горските животни опасността? Може ли една-единствена брадва да застрашава цялата гора?“

Вгледайте се в гората и сами ще видите, че всяко дърво е щит за другите дървета. Залостена врата, в която вятърът се блъска, търсейки пролука, за да се промъкне в крепостта. Падне ли едно дърво, отваря се една врата. А знайно е, че има ли една отворена врата, крепостта е в опасност: вятърът нахлува в гората и събаря лесно другите дървета. Тъй че една брадва в съюз с вятъра е нещо страшно.

Ето защо дивите животни тъй се разтревожиха.

Ето защо, забравили своите различия и разноезичия, животните се събраха бързо и Паякът с две-три думи обясни защо им е нужен

съюз и защо трябва да се защити гората. Мравката се съгласи и като знаеше колко Паякът е умен, предложи той да бъде съюзен генерал.

— Протестирам! — ревна Мечката. — Когато няма в гората лъв, като най-силна и страшна аз замествам царя Лъв. А може ли един заместник-цар да се бие под командата на някакъв си паяк?

Паякът стана и се поклони учтиво:

— Бъди ни генерал тогава и води ни! Аз за генералски еполети не ламтя!...

— Ще ви вода, но не съм обядвала! — отговори Мечката.

— Докато ти обядваш, Мецо, дървото ще бъде отсечено! — забеляза Катерицата.

— Добре, кажете: какво да направя? — попита Мечката.

— Само едно — каза Паякът, — да прогониш човека от дървото!

— Но това значи да го нападна! — стъписа се Мечката.

— Точно така! — викнаха животните.

— Ама вие знаете ли — изправи се Мечката, — че има постановление всяка мечка, която нападне човек или добиче, да се обявява за мечка стръвница и да се застрелва от ловците? Как мога да нападна аз човек?

— Можеш да го уплашиш само! — подхвърли някой, без да се покаже.

— Подплаши го, подплаши го! — закрещяха всички.

Мечката размисли и рече:

— Добре, но ако предварително се каже на човека, че не го нападам, а го плаша. Инак може...

Тогава скочи Глиганът:

— Ненаправно са ти рекли „баба“! — викна той. — Да, да, ти си една страхлива баба, а не заместник-Лъв. Върви да се подмазваш на ловците, а ние ще си намерим друг храбрец!

— Ето Вълка! — обади се Катерицата. — Той може да ухапе човека, тъй че никога да не припари в гората...

— Да, да, Вълкът!

— Вълкът, Вълкът! — подкрепиха и други.

— Сам аз никога не нападам! Аз нападам само в глутница! — безстрастно отговори Вълкът и се прозя...

— Добре де, събери си глутницата! — предложи Паякът. — И то веднага, защото оня, както чувате, не е престанал да сече!

— Глутниците се събират, както е известно, в началото на ноември — каза Вълкът.

— Но дотогава Борът триста пъти ще бъде отсечен! — рече Глиганът. — Чувате ли как горе се кикоти вятърът?

Врявата замлъкна и всички чуха не само брадвения лай, а и злорадия вой на Дърволома, който се кискаше и викаше:

— Гледайте всички как ще прекатуря Бора и треперете!... Как ще полети из урвата и ще се разчупи на парчета. И треперете! Гледайте, роби и страхливци!... И треперете!

— Чувате ли? — повтори Глиганът.

— Е-е, какво, като чувам? — озъби се Вълкът. — Хапе ли се вятър, а! Хапе ли се вятър?

— Аз винаги съм знаел, че ти си страхливец и подлец — рече уж спокойно Глиганът и окото му засвятка диво... — Ти хапеш, но само беззащитните овце...

— Внимавай какво говориш, ей, ще те ухапя! — озъби се Вълкът и белите му зъби блеснаха като ками. — Като ти щракна два зъба по врата, ще видиш ти!...

— Ти хапеш глиганите, но само под опашката! — развика се Глиганът и насочи двата си глигански зъба към наежения Вълк. — Хайде щракни със зъбите. Щракни де, подлецо!...

Настъпи шум и смут.

— Стойте, безумни! — изправи се Паякът между Вълка и Глигана. — Спомнете си, че всяка загубена минута приближава гибелта на Бора!

— Нека образуваме съвет на умните животни и Паякът да бъде наш генерал — предложи Мравката.

Пилци, катерици, таралежи и къртици извикаха в хор:

— Съгласни сме, съгласни сме!

— Вървете по дяволите — изръмжа Вълкът, подви си опашката и изчезна в гъсталака.

— Хайде, че искам да мета! — изръмжа обидената Мечка, като искаше да каже „Вървете си!“, и животните побързаха да излязат от мечата дупка.

Когато умните животни се намериха навън, Глиганът застана мирно и козирува на Паяка с крак:

— Свинската дивизия ви слуша, генерале. Заповядайте!

— Сто хиляди мравки слушат заповедите на Паяка! — обади се и Мравката.

— Катериците са готови да умрат и в огъня, ако Паякът им заповяда!

— И ние сме готови, и ние сме готови — обади се птици, таралежи и къртици. — Готови сме и ние!

— Благодаря ви! — рече кратко Паякът. — А сега всички по местата си, бего-ом! И очаквайте заповедите по телеграфа! — След това, хванал се за едно перце от Кълвачовата шия, Паякът изкомандва на Кълвача:

— Бързо в щаба!

ГЕНЕРАЛЪТ ДЕЙСТВУВА

Щом се намериха в щаба, залетяха заповеди наляво и надясно. Всички паяци бяха обявени за свързочници. Трябваше да поддържат в изправност телеграфните жици. Орелът беше назначен за наблюдател със задача да патрулира над гората и щом забележи, че колибаринът от Плетвар бяга от върха, да кимне с крилете три пъти подред.

Свинете трябваше да приближат до Остра чука под прикритието на гората и да чакат. Подобно нареждане получиха и катериците. Заповядано беше пет работнически полка мравки веднага да се отправят към ранената борика заедно с дружина войници. Всички горски пилета с яки човки трябваше да образуват едно въздушно ято и да чакат нова заповед в сянката на близкия букак. Сойката трябваше да продължава службата на сигналист, а Кълвачът да бъде специалист по телеграфа.

А по-нататък? Преди всичко трябваше да се прогони човекът с топора.

Но как? Генералът имаше готови планове и в тая насока.

— Повикайте осите! — заповяда той на Кълвача.

— Осите, осите, осите! — повика телеграфистът.

— Чуваме! — обади се те.

И се започна следният разговор между генерала и дивите оси:

Генералът:

— Незабавно формирайте ято и забийте жилката си в лицето и ръцете на човека с топора.

Телеграфната жица затрепера и се чу страшно бръмчене и след това разсърден глас:

— Осите не желаят да те слушат.

— Защо? — попита Паякът.

— Защото ти убиваш нашите братовчеди — мухите!

— Но какво общо имат мръсните мухи с храбреци като вас? — поласка ги Паякът с надежда да ги спечели.

— Това, че имат крила, както и ние.

— Но крила има и Вrabчето, братовчед ли ви е то? Крила имат и щурците! — кипеше Паякът от възмущение.

Мълчание. След това нов въпрос откъм страната на осите:

— Защо трябва да нападнем човека с топора?

— Защото трябва да спасим Бора...

— Какво общо имаме ние с Бора?

— Това, че живеете в хралупи! — обясняваше търпеливо Паякът.

— А хралупите се намират в дървета като Бора. Значи, отсекаат ли Бора, ще отидат по дяволите и вашите хралупи!

Ново мълчание.

— Братовчеди сме, да! И с щурците, и с врабците!... И с пчелите! — долетя след туй ни в клин, ни в ръкав отговорът на осите.

— Ах, глупакът аз! — плесна се Паякът по челото. — Докато има на света разумни същества като пчелите, седнал съм да вода преговори с диваци.

И заповяда на Кълвача:

— Свържи ме с пчелите!

Разговорът протече светкавично:

— Говори Паякът: Борът е в опасност!

— Знаем! — отвърнаха пчелите.

— Трябва...

— Ясно, ясно! Едно изстребително ято ще полети веднага, ако вие заповядате!...

— Бързо тогава, моля ви — провикна се Паякът.

— Хвърчим! — отговориха пчелите и в същата минута до Паяковите уши долетя далечното бръмчене на пчели...

— Дано не закъснеем! — въздъхна Паякът и зачака с трепет и вълнение върховната минута.

А горе ударите на топора продължаваха и летяха разхвърчалите се трески. Колибаринът спираше за миг, обърсваше потта си и замахваше отново: „Тча-а, тча-а-а, тча-а-а.“ А от наранените места капеха смолисти капки, като че дървото плачеше.

Орелът пръв съгледа приближаването на пчелното ято. То летеше бясно към върха и все повече заприличваше на облак. И все по-ясно се чуваше тънкото им ядовито бръмчене. Човекът продължаваше да блъска брадвата и не видя кога пчелите се забиха по лицето и ръцете му. Той заскача, размаха ръце, но колкото махаше, повече се разяряваха пчелите и по-дълбоко забиваха жилата си. Най-сетне влуденият човек захвърли брадвата и оставил зад гърба си полупресечения Бор, хукна към своето село, а след него и подплашеният вятър.

Орелът гледаше с възхищение как пчелите се забиват в човека и умират и му се искаше да извика от небето: „Ето истински заместници на Лъва, ето истинските храбреци!“ Но нямаше време за викане. Щом видя Орелът бягството на човека с топора, той трепна три пъти скрилата — уговореният знак...

Едновременно с това заработи телеграфът под диктовката на Паяка:

„В името на свободата и на майката-гора заповядвам:
Свинската дивизия да разоре голите места край
Остра чука, както нива се оре за посев!

Въздушното ято да прелети мигновено върху Бора, да
разкълве шишарките, като пуца семената на земята!

Катериците да застанат в резерва на птичето ято и
където не помагат клюновете, да разчекнат шишарките с
нокти и да пуцат семената на земята!

Четири хиляди мравки носачи да пренасят боровите
семена към разораните от свинската дивизия поляни! Две
хиляди мравки сеячи да засяват семената незабавно!
Триста мравки войници да застанат в охрана на ранения
Бор!“

Последната заповед бе отправена към най-стария
кълвач и гласеше: „Старият кълвач да поеме лечението на
раненото дърво!“

Началник на Съюзния щаб, генерал без еполети:
Паякът

ДИВАТА ГОРА — НА КРАК

Незагълхнали последните удари на телеграфа, в гората запращаха съчки, екнаха стъпки, зафучаха крила. Слънцето, което отиваше към залез, забрави да залезе и загледано в необикновената картина — зажумя. Подплашеният вятър литна към Плетвар, за да се скрие в комина, а Орелът, вперил очите си надолу, от захлас и възхищение насмалко не забрави да лети.

Той видя как от гъсталаците изскокнаха дивите прасета. Най-напред се втурнаха глиганите, пръснаха се из поляната и заораха в целината своите зурли с такова настървение, че земята потрепера. След тях вървяха свинките и с грухтене подканваха младите прасета: „Ровете, ровете, ровете!“ А младите ровеха ли, ровеха: с превити гърбове и вратове наведени, с очи разискрени и наперени уши.

Старите разораваха земята, преобръщаха я като с плугове, а младите подире им вървяха и разтрошваха буците тъй, че където минеше свинското стадо, целината се превръщаше в мека, пръхвава земя, готова да приеме най-нежните и придирчиви семена...

Видя Орелът още как въздушното ято на дебелоклюните птици прелетя над върха и кацна на бориковите клони, как започна разкълваването на зрелите шишарки и се разлетяха семената. Малко след това пристигнаха и катериците и започнаха с нокти и със зъби да разкъсват по-коравите шишарки.

Видя Орелът как полковете мравки бързо приближават към дървото и приближили се, нарамват покапалите семена и ги носят към разораните поляни. Там други мравки ги поемаха, заравяха в земята и засяваха. Когато една мравка не можеше да вдигне семенцето, хващаха се две. Струпваха се понякога и три, теглеха го като шейна или го носеха като греда, докато най-сетне го заравяха и тичаха за ново.

В същото време триста бойни мравки заобиколиха раната на Бора и образуваха караул около заразеното място. Умният Паяк знаеше, че ранените дървета се нападат от всякакви гадове —

бръмбари, пеперуди, гъсеници и червей, — та искаше да предпази пострадалото дърво.

Върховния лечебен контрол пое Кълвачът. Облечен в парадното си облекло — черно палто с якичка, бяла, — той чукаше по кората на Бора, готов да клъвне всеки бръмбар или червей.

Докато Слънцето залезе, разчоплени бяха, пуснати на земята, пренесени и засеяни хиляди борови семенца. Докато Луната изгрее и залезе — нови хиляди. А когато Слънцето отново се показва, една залитаща от умора мравка засяваше последното, десетохилядното семенце. Свинската дивизия се беше скрила пак в гъсталака и оттам долиташе гръмотевичното хъркане на преуморените прасета. Мравешките полкове се връщаха безшумно към мравуняка, въздушното ято дремеше някъде в сенките, разчоплило шишарките до последното зрънце, а Паякът — завършил „операцията“ — заповяда на Кълвача да го занесе при Бора. Орелът беше вече там — начумерен, настръхнал, нажален и възмутен.

— Сили небесни, каква жестокост! — извика той, като забеляза Паяка. — Каква човешка тъпотия! За кош трески да се нарани дървото! Орелът между всичките дървета!

— Каква ти рана — той е наполовина пресечен! — забеляза Паякът. — Ах, какво направи тази гадна Мечка! — завайка се той.

— Виновна е глупостта човешка! — поправи го Орелът.

— И подлостта на вятъра! — обади се една катеричка от върха на Бора. — Знаете ли колко пъти вятърът се е опитвал да ме събори заедно с Бора?

— Трябва да се отмъсти на вятъра подлец! — каза Паякът.

— Трябва! Трябва жестоко да се отмъсти, а на животните, които се потрудиха за спасяването на Бора — да се благодари! — предложи Орелът.

— Да! — съгласи се Паякът. — Нека Кълвачът да телеграфира: щом Слънцето залезе и след това изгрее пак, свиквам събрание на горските животни под стария Бряст!

СЪБРАНИЕ ПОД СТАРИЯ БРЯСТ

Когато на другата сутрин Слънцето изгря, всички горски животни се събраха на определеното място. Паякът накара Сойката да

изкряска три пъти, за да се въдвори тишина, и кимна на Орела да говори:

— Другари четирикраки и пернати, първа част от операцията в защита на гората е завършена! — оповести Орелът.

— А втората кога? — нетърпеливо се обади Глиганът.

— Когато вятърът се върне от изгнание, за да получи заслуженото наказание! — натърти Орелът. — Ако питате за наказанието — добави той след малко, — знайте, че то ще бъде смърт чрез удушване и набиване на кол!

— Съгласни ли сте? — попита Паякът, както винаги, без да повишава глас.

— Съгласни сме-е! Съгласни сме! — извикаха едно през друго горските животни.

— Вятърът не само чупи дърветата, но се опитва да събаря нашите мравуняци! — оплакаха се горските мравки.

— И ни пречи да летим! — обади се пчелите.

— Навява сняг в нашите хралупи и даже се опитва да ги запуши! — изказа Кълвачът с няколко удара своите мисли по въпросите. — Ето защо правил но е да се удуши!

— Да се удуши! Да се удуши! — завикаха всички.

— Само че как? — обади се някой сред животните.

— Търпение! Ще бъдете свидетели на всичко! — обяви Орелът. — А сега, четирикраки и пернати, благодаря от името на щаба за достойното ви държане. Вие се държахте като истински животни!

При тези думи на Орела мнозина изръкопляскаха и се чуха викове:

— Да живее генералът Паяк! Да живее!

— Той заслужава орден! — каза Орелът. — Аз се погрижих за това, като свалих от небето една звезда. С ваше позволение искам да му я закача, може ли? — попита Орелът, като огледа животните подред.

— Може! Заслужава! — изръкопляскаха пчелите и останалите по-малки животинки и животни, но ревът на Мечката прекъсна възторжените гласове:

— Звезда на Паяк! — ревно отново Мечката. — Как е възможно? Та вие сте луди! Нека е известно на всички, че аз прогоних човека и му попречих да събори Бора, тъй че звездата се пада на мене, а не на

някакъв си Паяк... Я дай тука звездата! — запъти се Мечката към Орела.

Но Орелът подхвъркна на един от клоните на Бряста и Мечката остана с протегнати лапи.

— Аз ревах и човекът побягна! — обърна се Мечката към останалите животни. — Реввах или не ревах, кажете? — попита Мечката и смигна на Вълка.

— Честна вълча дума! — изръмжа Вълкът. — Чух я с двете си уши.

— Тя че е ревнола, ревнола е, но защо? — попита едно тънко гласче.

— За да прогоня човека, ето защо — продължаваше да се дърли Мечката. — Питам ви — човекът не побягна ли, когато ревах? Побягна! — отговори си Мечката сама, като видя, че никому се не иска да вземе думата. — Ето защо — продължа тя — нека Орелът да благоволи да ми окачи небесната звезда.

— Двеста пчели дадоха живота си, за да прогонят човека, затова звездата се полага на мъртвите храбреци-пчели, а не на тебе, рунтава Мецано! — зажужука Пчелата и за всеки случай отхвърча и тя на клона до Орела.

— Не двеста, а хиляди пчели щяха да загинат, ако баба ти Меца не беше ревнола, бръмбарчета глупави! — озъби се Мецана на Пчелата. — Кажй, Лисо, истината, защо мълчиш?

— Да! Да! — заподмазва ѝ се Лисицата. — Твоят мечи рев ако не беше, работата на дървото беше спукана. Това е толкова ясно, че няма накъде! — заоблизва се Лисана.

— Това е нахалство! — възмути се Орелът. — Грозна лъжа! Аз гледах от небето и знам, че Лиса по туй време не беше там! Как може да се изказва тя кому да се окачи звездата!!

— Има свидетели! — заръмжа отново Мечката. — Ето ви Заека. Чу ли мечия рев! — впи в него тя кръвясалите си очи. — Чу ли, или не чу, кажй си правото!

— Чч-чу-чух! — заекна разтреперан Заекът.

— А видя ли оня с топора как бягаше? — продължаваше да го разпитва Мечката и така близо се приближи до Заека, че разтрепераното животно усети мечата ѝ миризма. Въпреки това Заекът храбро замълча.

— Меца те пита! — тракна със зъби и Вълкът. — Видя ли човека да бяга? — повтори той и като щракна още веднъж вълчите си челюсти, пристъпи към Заека.

— Ввв-видях го! — отговори уплашеният Заек и виновно погледна Орела в очите.

— Браво на Меца, браво на Меца! — изръкопляска Лисицата. — Тя заслужава не една, а три звезди!

— Заслужава Меца свински зъб в корема! — грухна Глиганът и като се обърна към Мечката, загледа я с бялото на очите си.

— Заплашваш, значи, мирните животни, тъй ли? — сопна му се Вълкът. — Ние тука се изказваме, а той заплашва.

— Но аз видях — заговори Орелът, — че когато пчелите жилеха човека, той бягаше. Видях с моите орлови очи, а както е известно, аз виждам най-добре от всичките животни.

— Точно така! — отново се намеси Лиса. — Ти си видял как пчелите жият човека, който бягаше от мечия рев.

— Ако Меца е подплашила наистина човека с рева — а ревовете са чули всички, — то нека да ѝ се признаят бойните заслуги! — примирително се обади Катерицата.

— Но ние всичките пчели свидетелствуваме! — зажужукаха пчелите, но Вълкът ги сряза:

— Мълчете! Вие сте заинтересувани в спора.

— Но и ние, мравките, видяхме! — записукаха мравките.

— Вие мравките се мразите с Мечката, защото ви яде! — озъби се Лисицата на мравките.

— Ясно! Медалът е за моите гърди — изпъчи се Мечката и отново пристъпи към Орела. — Дай звездата!

— Дайте ѝ го, щом е тъй, няма да се дърлим за един медал и да разваляме съюза! — предложи Глиганът. — То се е видяло — дайте ѝ го!

— Разбира се, не заслужава да се дърлим! — подкрепи и Заекът и погледна с крайчеца на окоото какво ще каже Вълкът.

— Добре тогава — съгласи се Орелът, — щом предлагате, окачвам небесната звезда на Мечката. Седнете, Мецо, за да го сложа на гърдите ви! — каза Орелът. — Седнете, седнете!

Мечката седна на задницата си, но изведнъж рипна като ужилена и изрева.

— Седнете де! — повтори Орелът. — Защо скокнахте?

— Окачете ми го на гърба — предложи Мечката.

— Защо на гърба? Това не е раница, а небесна звезда! Тя се окачва на гърдите! Седнете, седнете! — настоя Орелът. — Церемонията трябва да се спазва.

Мечката пак седна, но пак рипна и отново изрева.

— Стига де! — обади се Таралежът с подземен глас. — Стига си сядала върху мене!

— Де си, Таралежо? — попита Глиганът.

— Скрил съм се тука в тревата, а Мецана се намира върху мене! — изохка Таралежът.

— Ха-ха-ха! — започнаха да се смеят мравките, а след това и пчелите. Смехът им зарази другите животни и цялата гора като че гръмна от птичите и животински смехове, защото изведнъж всички се бяха досетили защо Мечката беше изревала вчера.

— Ето, значи, защо е поревала Меца, Паяко! — обърна се Глиганът към Паяка. — Ти не знаеше ли това?

— Това си е тайна Таралежова! — отговори Паякът.

— Тайната е явна! — грухна Глиганът. — Мечката седнала вчера върху Таралежа, изревала и с тоя рев единствен станала герой.

— Да ѝ се окачи орден „Таралеж“! — обади се от шума неизвестно животно и отново гръмна кикот и смях.

— Вие подигравате ли се? — ревно разярено Мечката. — Вие, нищожни, да се подигравате със страшната Мечка? Как е възможно?... Дръжте ги, Вълко! — обърна се Мечката към Вълка. — Дръж да се разправим с тоя дребосък, който се плете в краката ни и замърсява гората със своето нищожество.

— Олеле, боже! — писна Заекът.

— Пчелички-и! — извика Орелът. — Вижте на тия диванета сметката!

Докато каже „сметката“, чу се ядовито бръмчене и веднага след това виенето на Вълка и реването на Мечката, които търтиха да бягат, преследвани от ожесточените пчели.

— Звездата, Мецо-о! Забрави си звездата! — викна подир Мечката Глиганът и от радост заквича: — Ха-ха-ха-ха-ха-а!!

— Тихо-о! — каза Орелът, след като Глиганът хубавичко се насмя. — Хайде сега, другари, нека да поднесем небесната звезда на

този, който истински я заслужава — генерал Паяк.

— Тежка е за моите гърди звездата, Орльо! — отблъсна Паякът небесната звезда. — Окачете я по-добре на Кърта, за да му свети под земята. Той разкървави на човека носа и с това допринесе за успеха на борбата.

Чуха се възгласи и ръкопляскания:

— Нека да му се даде! Заслужава!

— Не! — обади се Къртът. — По-добре е медалът да се даде на Заека, защото той ме занесе на пътеката.

— Добре! — съгласи се Заекът. — Дайте ми небесната звезда, а пък аз ще я връча на Лисицата да не ме яде.

— Щом с една звезда може да си спаси живота — дайте му я! — съгласи се Глиганът. — Така небесната звезда ще свърши една хубава работа!

— Може! — съгласи се и Паякът. — Нека поне този медал да свърши някаква работа.

— Кукумявки мои! — викна Орелът към скрилите се в гъсталака кукумявки. — Надувайте фанфарите!

Щом екнаха фанфарите на кукумявките, Орелът слезе от клона на Бряста и пристъпи към Заека:

— Връчва се орден „Небесна звезда“ заради заслугите на Заека в борбата за защита на гората! Честито, Зайо! — викна тържествено Орелът и стисна лапата на Заека.

— Благодаря! Покорно ви благодаря! — запокланя се Заекът насам-нататък, докато изреди всичките животни.

— Хайде стига! — предложи Паякът, когато ръкоплясканията на присъстващите четирикраки и пернати стихнаха. — Нека да се разотидем сега и когато настъпи удобното време, да отмъстим за ранения Бор, като сразим страшилището на гората вятъра, наречен Дърволем. Всичко е приготвено за този последен двубой, остава малко да почакаме.

— Докога? — ревна нетърпеливият Глиган.

— Докато вятърът се върне от изгнание... Три-четири години, може и пет! — отговори Паякът. — Орелът ще брои годините, а вие вървете по местата си! Сбогом, съюзници! — още веднъж извика Паякът и размаха дългите си крака.

ОТМЪЩЕНИЕТО

Девет години бяха минали след събранието на съюзените птици и животни под големия Бряст, а Дърволомът още не се явяваше. Девет пъти катеричката роди. Девет пъти Кълвачът мъти, а Дърволомът все не идваше и все не идваше. Даже Орелът, когото бяха натоварили да брой години, започна да се тревожи и ядосва.

— Хайде, Орлице! — подканяше един ден Орелът своята орлица.
— Хайде, запиши с клюна още една рязка.

— Омръзнаха ми тия резки! — изсъска Орлицата.

— А на мене не ми ли омръзна да броя? — сопна ѝ се Орелът. — Пролет-есен, лято-зима, пролет-есен, лято-зима, пролет-есен, лято-зима и така всяка година?

— Можеше зимите само да броиш! — забеляза Орлицата. — Защото всяка зима означава една година.

— Предпочитам пролетите да броя! — каза Орелът.

— А защо не ги брои? — запита Орлицата.

— Стига! — кресна ѝ Орелът. — Ти все нещо гледаш да се заядеш. Я по-добре виж колко пролети са минали!

— Девет! — преброи Орлицата резките.

— Девет пролети! — въздъхна Орелът. — А вятъра го няма! Не е малко наказание това, девет пролети и есени, девет зими да чакаш отмъщение. Ето семената, що засяха мравките, станаха борчета, голините се превърнаха в гъсталаци, гъсталаците — в гора, а Дърволома още го няма. Где ли се е запилял подлецът? Какво ли е станало с него? Може пък силите си да събира, а, Орлице?

— Може — отговори Орлицата кратко, защото тя мътеше, а когато мътеше, не обичаше да разговаря с Орела.

— А откъде събира силите си той? Някъде зад океана май — сам си отговаряше Орелът. — Казват, вятърът се раждал там от студено и от жежко...

Така си говореше Орелът сам и поглеждаше към хоризонта, но Дърволомът все още никакъв го нямаше.

Как се раждат и къде събират сили ветровете, бавно или бързо — никому не е известно, но Дърволомът този път наистина здраво закъсна и се забави, както никога.

Ветрове идваха, но бяха приятни, меки ветрове, какъвто е южнякът, дето разтопява преспите и развива пъпките в листа. Или лекомисленият бърборко, що разхлопва тенеките и плаши малките

деца. Или пък зефирът, който идва натоварен с планински аромати, за да ви погали.

Валяха дъждове. Валяха, но не шибаха.

Трецяха светкавици понякога, но гръмотевици не падаха.

И току-речи всички взеха да забравят Дърволома. Всички освен ранения Бор. Борът непрекъснато мислеше за Дърволома и с нетърпение го чакаше.

За да умре ли по-скоро и да се отърве от мъките? Вярно, че болеше, раната болеше нетърпимо, но Борът беше готов триста години да се мъчи и търпи, ала да дочака Дърволома, за да види как ще загине вековният му враг.

Най-сетне през един мрачен есенен ден, когато Орелът се канеше отново да пита Орлицата къде се раждат и събират ветровете, тъмен облак се появи на хоризонта и студена тръпка прошумоля в гората. Орелът погледна нататък и веднага забеляза, че Дърволомът най-сетне се задаваше.

— Ето го вятъра, ето го вятъра! — зарадва се Орелът. — Сили небесни — дочеках! Ето го, ето го пак!

Вятърът наистина приближаваше и воят му се чуваше все по-близо и по-близо.

— Жичката! Жичката на телеграфа! Орлице, вържи ми я на крака! — помоли се Орелът. — Вържи ми я на крака, че трябва да излитам! Бързо жичката!...

Орлицата сръчно върза паяжиновата нишка за крака на Орела, а царствената птица излетя и се понесе към небето. След малко гласът ѝ затрептя във всички паяжини:

— Говори Белоглавият орел от станция Небесна!!! Тревога-а! Дърволомът идва буреносно! Засилва се към Бора! Тревога, тревога-а! Очаква се фронтално нападение, тревога-а, тревога-а! Генерал Паяк, разрешете да кацна на Бора да му кажа няколко думи окуражителни.

— Летете нагоре, летете нагоре! — предаде Сойката заповедта на Паяка.

— Искам — продължи Орелът — вятъра да срещнем аз и Борът двамата и ако трябва — да умрем!

— На гората са нужни не мъртви герои, а живи наблюдатели, затова изпълнявай каквото ти казвам! — сряза го Паякът.

— Лети нагоре! — долетя следващата заповед на Паяка. — И разказвай какво ще стане, защото твоите очи в тая минута са очите на командувания генерал!

— Слушам, генерале! — долетя гласът на Орела, но една гръмотевица го заглуши и небето цялото се затресе от нови гръмотевици. Това не попречи на Орела да предава.

— Вие чувате! — говореше Орелът. — Вятърът напират и не е сам, а си помага с гръмотевици и със светкавици, сякаш иска не само да сломи, но да запали гората. Ето! Той връхлетява и Борът се заклати... Корените се обтягат, клоните като щикове посрещат Дърволома, отхвърлят го, но това е за кратко, защото бесният вятър отново го връхлита... О-о, сили небесни, ще се спаси ли Борът? — извика Орелът, но тези викове Паякът не чу, защото нови гръмотевици заглушиха гласа на Орела.

По-нататък каквото се случи, видяха го всичките животни, защото бурята се разразяваше пред очите им: вятърът се хвърли отново към Бора и го налегна с всичка сила. Стеблото се попречи, пропука, но клоните му се извиха и поеха върху себе си главния удар.

Една светкавица жегна Бора по главата и разцепи кората му надолу чак до дънера, но Борът все пак остана прав. Това, изглежда, съвсем разсърди вятъра и като се засили отдалече, той връхлетя с всичка сила. Този път Борът не само се заклати, но се и наведе и току изведнъж се пречупи, където беше пресечен, и полетя към земята с трясък.

Трясъкът на поваленото дърво се сля с дивото фучене на тържествуващия вятър. Разкикоти се той, засвири, завъртя се около върха и зашеметен от своята победа, затанцува с развята грива. Затанцува, но се спъна и падна... И тогава се случи главното:

Дърволумът поиска да стане, но се блъсна в някакви дървета, клони го зашибаха в лицето, сплетоха се корени в краката му, боднаха го някакви игли и той се видя повален в гъсталак от... борови дървета. Взря се Дърволумът в тях и ги позна. Позна по техните засукани стебълца, че това са децата на поваления му враг, които искаха да го промушат, да го задушат! Изплашен, ужасен, Дърволумът се наду и с последни сили се опита да прескочи притисналите го дръвчета. Успя да превие две или три, три-четири да пречупи, но се блъсна в стотици нови, препъна се и прободен в ребрата от зелените им щикове, падна

на земята прикован. Заръмжа, заскимтя, докато най-сетне притихна, удавен във вълните на зелената гора.

— Победа-а! Победа-а! — разнесе се гласът на Орела из цялата гора. — Удавен е нашият враг, удушен е той, прободен е! Чуйте всички предсмъртните въздишки на подлеца! Чуйте, съюзници, това е ваша победа, защото вие засадихте младите дървета и сложихте примка на Дърволома. Ето защо аз, Орелът, ви заклевам: не разтуряйте съюза! Засявайте гората! Защищавайте я от ветрове и врагове, а на загиналите — слава-а!

— Слава, слава-а! — запяха горските птици.

— Слава, слава-а! — обадиха се и животните и над гората се понесе победната песен за прослава на Бора, изпята от всичките четирикраки и пернати в гората:

*Слава на Бора, слава на Бора!
Ах, хора, не развъртайте много топора!
Бъдете ни, хора — опора!
Ах, хора, ах, хора,
спасете ни, хора, от позора!
Смилете се, хора!*

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА



<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.